

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiae S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Svpplementvm Tertiæ Partis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtrum vir teneatur ex præcepto vxorem fornicantem dimittere? 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-38817

Ad tertium dicendum, quod fornicatio directè est contra bonum matrimonij: quia tollitur per eam certitudo prolis, & fides frangitur, & significatio non seruetur, dum vnus coniugum pluribus carnem suam diuidit: & ideò alia crimina quamuis fortè sint maiora fornicatione, non tamen causant diuortium. Sed quia infidelitas, quæ dicitur spiritualis fornicatio, etiam est contra bonum matrimonij, quod est proles educanda ad cultum Dei: etiam ipsa facit diuortium, sed tamen aliter, quàm corporalis fornicatio: quia propter vnum actum fornicationis carnalis potest procedi ad diuortium, non autem propter vnum actum infidelitatis, sed propter consuetudinem, quæ pertinaciam ostendit, in qua infidelitas perficitur.

Ad quartum dicendum, quod etiam propter vitium contra naturam potest procedi ad diuortium: sed tamen non fit ita mentio de ipso, tum quia est passio innominabilis, tum quia rarius accidit, tum quia non ita causat incertitudinem prolis.

ARTIC. II.

Virum vir teneatur ex præcepto vxorem fornicantem dimittere?

256

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod vir teneatur ex præcepto vxorem fornicantem dimittere. Vir enim cum sit caput vxoris, teneatur vxorem corrigere. Sed separatio à toro est inducta ad correctionem vxoris fornicantis. Ergo teneatur eam à se separare.

¶ 2 Præterea, Qui consentit peccanti mortaliter, ipse etiam mortaliter peccat. Sed vir retinens vxorem fornicantem, consentire ei videtur, vt in littera dicitur*. Ergo peccat, nisi eam à se eiciat.

* Lib. 4.
sent. d. 35
S. E.

¶ 3 Præterea, 1 ad Cor. 6. dicitur, Qui adheret meretrici, vnum corpus efficitur. Sed non potest aliquis simul esse membrum meretricis & Christi, vti ibidem dicitur. Ergo vir vxori fornicanti adherens, membrum Christi esse desinit; & sic mortaliter peccat.

¶ 4 Præ-

¶ 4. Præterea, Sicut cognatio tollit vinculum matrimonij, ita fornicatio separat à toro. Sed postquam vir nouerit consanguinitatem sui ad vxorem, mortaliter peccat, eam cognoscens carnaliter. Ergo & si cognoscat vxorem postquam scit ipsam esse fornicatam, mortaliter peccat.

SED contra est, quod dicit Gloss. * 1. Cor. 7. quòd Dominus permittit causa fornicationis vxorem dimittere. Ergo non est in præcepto.

¶ Præterea, Quilibet potest dimittere alteri quod in se peccauit. Sed vxor fornicando peccauit in virum. Ergo vir potest ei parcere, vt non dimittat eam.

** gloss. in-
titul. super
illud, vir
vxorem
nō dimis-
tat.*

RESPONDEO dicendum, quòd dimissio vxoris fornicantis introducta est ad corrigendum vxoris crimen per talem pœnam. Pœna autem corrigens non requiritur vbi emendatio iam præcessit. Et ideo si mulier de peccato pœniteat, vir non tenetur eam dimittere. Si autem non pœniteat, tenetur, ne peccato eius consentire videatur, dum correctionem debitam non apponit.

Ad primum ergo dicendum, quòd peccatum fornicationis in vxore potest corrigi, non tantum tali pœna, sed etiam verbis & verberis: & ideo si alias ad correctionem sit parata, non tenetur vir prædictam pœnam, ad eius correctionem adhibere.

Ad secundum dicendum, quòd tunc vir vxori consentire videtur, quando eam tenet non cessantem à peccato præterito. Si autem emendata fuerit, non ei consentit.

Ad tertium dicendum, quòd ex quo de peccato fornicationis pœnituit, meretrix dici non potest: & ideo vir ei se coniungendo, membrum meretricis nō fit. Vel dicendum, quòd non coniungitur ei quasi meretrici, sed quasi vxori.

Ad quartum dicendum, quòd non est simile: quia consanguinitas facit, vt non sit inter eos vinculum matrimoniale, & ideo carnalis copula fit illicita. Sed

ire est
eam cer-
tio non
nem suam
int maio-
um. Sed
nicio, qui
est proles
iuoritur,
tio: quia
his potest
er vnum
udinetur
elitas per-
ter vnum
um: sed ta-
a est passio
n quia non
fornicat-
quod vir
cancem
netur
inducta
netur
mortaliter
cinens vxor-
vt in littera
ciat.
Qui adheret
n potest ali-
sisti, vt
harens, me-
ter peccat.
¶ 4. Præ-

Sed fornicatio non tollit vinculum prædictum: & idèd actus remanet, quantum est de se licitus, nisi per accidens illicitus fiat, in quantum vir consentire, turpitudini vxoris videtur.

Ad quintum dicendum, quòd permissio illa est intelligenda per prohibitionis priuationem. Et sic contra præceptum non diuiditur: quia etiam quod cadit sub præcepto, non est prohibitum.

Ad sextum dicendum, quòd vxor non tantum peccat in virum, sed etiam in seipsam, & in Deum. Et idèd vir non totaliter potest pœnam dimittere nisi emendatio sequatur.

ARTIC. III.

Vtrum vir proprio iudicio possit uxorem fornicantem dimittere?

257

AD tertium sic proceditur. Videtur, quòd proprio iudicio possit vir uxorem fornicantem dimittere. Sententiam enim à iudice latam absque alio iudicio exequi licet. Sed Deus iudex iustus dedit hanc sententiam, vt propter fornicationem vir uxorem dimittere possit. Non ergo requiritur ad hoc aliud iudicium.

¶ 2 Præterea, Matth. 1. dicitur, quòd Ioseph cum esset iustus, cogitauit occultè dimittere Mariam. Ergo videtur, quòd occulte vir possit diuortium celebrare absque iudicio Ecclesiæ.

¶ 3 Præterea, Si vir post fornicationem vxoris cognitam debitum ei reddit, amittit actionem, quam contra fornicariam habebat. Ergo denegatio debiti, quæ ad diuortium pertinet, debet Ecclesiæ iudicium præcedere.

¶ 4 Præterea, Illud quod non potest probari, non debet ad Ecclesiæ iudicium adduci. Sed fornicationis crimen non potest probari: quia oculus adulteri obseruat caliginem, vt dicitur Iob 24. Ergo non debet iudicio Ecclesiæ prædictum diuortium fieri.

¶ 5 Præterea, Accusationem debet inscripio præcedere, qua aliquis se ad talionem obliget, si in probatione